

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISECH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2012

Částka 135 – čís. 363

Sdělení Českého statistického úřadu o změně v Klasifikaci územních statistických jednotek (CZ-NUTS).

Předmětem úpravy Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS je změna názvu úrovně NUTS 2 ze slova „oblast“ na pojem „region soudržnosti“, v souladu s ustanovením § 20a odst. 5 písm. a) zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění zákona č. 227/2009 Sb. Účinnost od 1. ledna 2013.

Částka 148 – čís. 405

Zákon, kterým se mění zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění zákona č. 209/2011 Sb.

Přináší změnu v ustanoveních výše citovaného zákona, a to především v záležitostech, jež se týkají přípustnosti vyvlastnění (prodlužuje se lhůta ze 30 dnů na 90 dnů potřebná pro uzavření smlouvy o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem), pozměňuje též ustanovení týkající se práv třetích osob a náhrad při vyvlastnění a rovněž ustanovení, která se zabývají rozhodnutím o vyvlastnění a zrušením vyvlastnění a taktéž projednáním vyvlastnění v občanském soudním řízení.

Účinnost od 1. února 2013.

Částka 157 – čís. 431

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů. Dochází ke změně v ustanovení § 21 shora označené vyhlášky, jež se věnuje pozemkům staveb pro bydlení a pro rodinnou rekreaci.

Účinnost od 1. ledna 2013.

Částka 167 – čís. 451

Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů.

Rozšiřuje seznam správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností a obohacuje též soupis území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy.

Účinnost od 1. ledna 2013.

Částka 171 – čís. 458

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti.

Mění ustanovení výše jmenované vyhlášky, a to především v těch, která se týkají Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy, obsahu Zprávy o uplatňování zásad územního rozvoje, upravuje též podobu grafické a textové části územního plánu a regulačního plánu a rovněž přináší drobné změny v přílohách shora uvedené vyhlášky. Přichází také s novým zněním příloh, které se zabývají obsahem vyhodnocení předpokládaných vlivů zásad územního rozvoje a územního plánu na udržitelný rozvoj území a obsahem zadání územního plánu.

Účinnost od 1. ledna 2013.

Částka 173 – čís. 462

Zákon, kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Pozměňuje ustanovení § 15 shora uvedeného zákona, které se zabývá příjmy Pozemkového fondu, a to v tom smyslu, že rozšiřuje možnosti použití příjmů Pozemkového fondu též na zajištění národního spolufinancování Programu rozvoje venkova, na podporu vodního hospodářství na financování nového programu „Výstavba ČOV a vodohospodářské infrastruktury“ a rovněž i na podporu pro pozemkové úpravy zaměřené na protipovodňovou prevenci.

Účinnost od 21. 12. 2012.

Částka 175 – čís. 468

Nařízení vlády o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěrů poskytnutých právnickým a fyzickým osobám na opravy a modernizace domů.

Upravuje podmínky použití finančních prostředků ze Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěrů poskytnutých právnickým a fyzickým osobám na opravy a modernizace domů v souladu s ustanovením § 9 zákona č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění posledních předpisů. Vymezuje obsah žádosti o úvěr, výši úrokové sazby a podmínky čerpání úvěru a jeho dobu splácení.
Účinnost od 11. ledna 2013.

Částka 188 – čís. 503

Zákon o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů.

Zřizuje se tímto Státní pozemkový úřad jako správní úřad s celostátní působností se sídlem v Praze. Je tvořen ústředím Státního pozemkového úřadu a krajskými pozemkovými úřady, které vykonávají činnost v rámci vyšších územních samosprávných celků. Vykonává působnost podle tohoto zákona

a podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, též podle zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a rovněž podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby. Posláním Státního pozemkového úřadu je vytvoření rezervy státních pozemků vymezených nařízením vlády k uskutečnění rozvojových programů státu schválených vládou.

Účinnost od 1. ledna 2013.

SBÍRKA ZÁKONŮ 2013

Částka 3 – čís. 5

Vyhláška o stanovení ochranného pásma I. stupně přírodního léčivého zdroje minerální vody jímané vrtem R IV (HV 301) v katastrálním území Hranice.

Stanoví se tímto ochranné pásmo I. stupně, které slouží k ochraně přírodního léčivého zdroje minerální vody R IV (HV 301) nacházejícího se na pozemkové parcele č. 1979/1 katastrálního území Hranice, obec Hranice.

Účinnost od 23. ledna 2013.

Informace o právních předpisech sestavil:

Mgr. Igor Najman

ÚÚR

**INFORMACE
Z VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ SOUDŮ
Z OBLASTI ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ**

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 3. května 2012, sp. zn. 50 A 2/2012–56

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY: VYMEZENÍ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH STAVEB A ZŘÍZENÍ PŘEDKUPNÍHO PRÁVA K POZEMKŮM, NA NICHŽ SE TYTO STAVBY NACHÁZejÍ. PŘEZKOUMÁNÍ OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY SOUDEM

§ 18 odst. 1 a 2, § 19 odst. 1 písm. b) a § 43 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů,

§ 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,

§ 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Krajský soud v Praze rozhodl v právní věci navrhovatele, jímž je P. K., proti odpůrkyni, kterou je obec V., o návrhu na zrušení opatření obecné povahy Změna č. 6 územního plánu obce V. schváleného usnesením zastupitelstva téže obce č. 3/2011 ze dne 1. dubna 2011, tak, že návrh zamítl.

Ze soudního rozhodnutí vyplývá:

- I. Bude-li již z obsahu samotných tvrzení navrhovatele patrné, že i kdyby byla pravdivá, *nemůže být* navrhovatel ve své právní sféře opatřením obecné povahy *dotčen*, je na místě *odmítnout* návrh jako *nepřípustný* [v souvislosti s ustanovením § 46 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního].

Výše uvedený postup lze vyhradit toliko případům *nedostatku procesní legitimity*, například absence osoby v právním slova smyslu na místě žalobce, nedostatek tvrzení o poškozených právech, nedostatek tvrzení o tom, že napadené rozhodnutí bylo nezákonné, a jen zcela zjevným nedostatkům legitimity hmotné, zjistitelným bez pochyb, okamžitě, zpravidla již ze žaloby samotné (např. v těch případech, kdy žalobce tvrdí porušení práva, jehož již *pojmově* nemůže být nositelem).

V případě územních plánů musí navrhovatel především tvrdit, že existuje *vztah mezi jeho právní sférou a územím*, které je dotčeným plánem regulováno, a dále musí tvrdit, že dotčení je z povahy věci myslitelně právě danou formou právní regulace, tj. územním plánem s jeho předmětem, obsahem a způsobem regulace.

Splnění podmínek aktivní procesní legitimity bude tedy dáno, bude-li navrhovatel logicky a myslitelně tvrdit *možnost dotčení* jeho právní sféry příslušným opatřením obecné povahy.

- II. Od 1. ledna 2012 došlo k významné změně zákonné úpravy přezkumu opatření obecné povahy soudy. Kromě změny věcné příslušnosti soudů došlo zejména ke *změně v rozsahu*, v jakém soudy opatření obecné povahy přezkouvávají.

Podle ustanovení § 101b odst. 3 soudního řádu správního při přezkoumání obecné povahy vychází soud ze *skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání* opatření obecné povahy.

Z výše uvedeného vyplývá, že soud při přezkumu opatření obecné povahy nemůže přihlížet ke skutečnostem, ke kterým došlo po vydání opatření obecné povahy.

- III. Návrh soudu zásadně *není nástrojem dodatečného prosazování pouhých zájmů* interesentů, kteří nebyli úspěšní ve fázi přípravy opatření.

Návrh podaný soudem, který prosazuje věcně jiné, subjektivně „správnější“ řešení nemá sloužit ani jako náhražka opomenutí, liknavosti nebo procesní taktiky navrhovatele.

Řízení před soudem je prostředkem *ochrany práv* a tudíž není nástrojem rozhodování věcných sporů o využití území, které mají být zásadně vypořádány v řízení před správními orgány.

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. července 2012, sp. zn. 50 A 4/2012–97

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY: VYMEZENÍ POZEMKU DŘÍVE ZAŘAZENÉHO DO ZASTAVITELNÉHO A ROZVOJOVÉHO ÚZEMÍ OBCE NOVÝM ÚZEMNÍM PLÁNEM JAKO NEZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ V PLOŠE NZT – PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ A TRVALÉ TRAVNÍ POROSTY

§ 2 odst. 1 písm. l), § 47 odst. 2 a 3, § 50, § 51, § 52 odst. 1 a § 101 odst. 1 a 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů,

Krajský soud v Praze rozhodl v právní věci navrhovatelů, jimiž jsou P. R., J. R. a H. V., proti odpůrci, kterým je obec P., o návrhu na zrušení části opatření obecné povahy č. 1/2011 ze dne 29. března 2011 – územní plán P., tak, že tento návrh v části týkající se pozemku parcelní číslo PK 110/1 v katastrálním území obce P. u Prahy zamítl.

Ze soudního rozhodnutí vyplývá:

- I. Zastavitelné pozemky, které jsou např. zahrnuty v ploše RI – individuální rekreace, nelze srovnávat s plochami určenými k trvalému bydlení, neboť *nároky na dostupnost* takové lokality například v zimních měsících jsou proto logicky menší než je tomu u ploch určených k trvalému bydlení a rovněž je menší i kvalita této lokality.

Taktéž platí pro intenzitu, s jakou jsou využívány přístupové cesty k lokalitám, které jsou obývány pouze v rámci individuální rekreace.

Pozemky, po nichž vedou přístupové cesty k lokalitám trvale obývaným, musejí splňovat požadavky na přístupové komunikace k trvalé zástavbě rodinnými domy.

- II. Případné další rozšíření zástavby v ne zcela vhodné lokalitě znamená další zátěž, která od určitého stupně již představuje zátěž nadlimitní a neakceptovatelnou.

Není možné postupně (tzv. salámovou metodou) zátěž do nekonečna zvyšovat, ale je nezbytné v *určitém okamžiku stanovit hranici*. K takovému kroku je obec v rámci realizace samosprávné působnosti jako politické jednotky oprávněna.

- III. *Není možné vycházet z předpokladu, že byl-li pozemek už jednou vymezen jako pozemek zastavitelný a nezmění-li se podmínky v místě, nelze jeho určení nikdy změnit.*

To by de facto znamenalo *naprosté omezení* obce (resp. jejích rozhodujících orgánů) v *možnosti provést jakoukoli změnu* ve využití území, a to i v situacích, kdy předchozí územní plánování bylo provedeno věcně nezákonně.

Povinností obce v rámci územního plánování je mj. prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejím provedení, jejich přínosy a problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání.

Těchto povinností musí obec dbát tím spíše, jedná-li se o lokalitu, která je součástí národního parku a na jejímž území se nacházejí evropsky významné lokality NATURA 2000.

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. října 2012, sp. zn. 52 A 39/2012– 87

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY: UMÍSTĚNÍ KORIDORU RYCHLOSTNÍ SILNICE. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ: ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE. ZÁSADA SUBSIDIARITY A MINIMALIZACE ZÁSAHU

§ 39 odst. 6 a § 187 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů,

§ 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v právní věci navrhovatelů, jimiž jsou obec S., město L., zemědělské obchodní družstvo v O., město S. a M. S., proti odpůrci, kterým je P. k., v řízení o návrhu na zrušení Zásad územního rozvoje P. k. vydaných jako opatření obecné povahy usnesením zastupitelstva P. k. č. Z/170/10 ze dne 29. dubna 2010 tak, že návrh zamítl.

Ze soudního rozhodnutí vyplývá:

- I. Platná právní úprava v ustanovení § 101a odst. 2 soudního řádu správního *nevyžaduje* pro splnění aktivní procesní legitimity u obce *existenci jejího tvrzení o krácení na jejich právech* opatřením obecné povahy, avšak i u obce je nutné zkoumat splnění podmínek aktivní věcné legitimity.

Z výše zmíněného ustanovení *nevyplývá*, že splnění této podmínky bude dáno u jakékoliv obce v České republice ve vztahu k podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části.

Pokud by tomu tak nebylo, tak by, dovedeno do absurdnosti, se mohly domáhat soudního přezkumu daného opatření obecné povahy, tj. zásad územního rozvoje, všechny obce v České republice.

- II. Pro poskytnutí soudní ochrany ve správním řízení soudním je nutné splnit základní předpoklad pro poskytnutí každé soudní ochrany spočívající v tom, že navrhovatel *utrpěl* nějakou *újmu* na svých právech, resp. byl dotčen na veřejném subjektivním právu.
- III. Zásady územního rozvoje mohou znamenat zásah do práv dotčených osob, protože vlastní umístění liniové stavby, které respektuje zásady územního rozvoje, *nemůže doznat* v navazujících řízeních významnějších změn.
- IV. *Pouhé tvrzení* vlastníků nemovitostí o *krácení* jejich práv pro prokázání jejich aktivní věcné legitimity *nestačí*. Navrhovatelé by totiž v návrhu museli tvrdit skutečnosti, které by o tomto krácení svědčily. Skutečnost, že vlastníci pozemků na území dotčeném zásadami územního rozvoje

hospodaří, *sama o sobě, bez dalšího*, není důvodem pro vyslovení závěru o nezákonnosti opatření obecné povahy.

- V. V případě zásad územního rozvoje musí soud zkoumat, zda omezení vlastnických i jiných práv, která vyplývají z tohoto nástroje územního plánování, mají ústavně legitimní a zákonné cíle a jsou činěna jen v nezbytné míře a nejšetřnějším ze způsobů vedoucích *ještě k rozumně zamýšlenému cíli nediskriminačním způsobem* a s vyloučením libovůle (zásady subsidiarity a minimalizace zásahu), přičemž za předpokladu dodržení těchto zásad subsidiarity a minimalizace zásahu může tímto nástrojem územního plánování dojít k omezení vlastníka nebo jiného nositele věcných práv k pozemkům či stavbám v území regulovaném opatřením obecné povahy, přičemž takové omezení nepřesáhne spravedlivou míru a *jen v takovém případě* uvedené omezení *nevyžaduje souhlasu* dotčeného vlastníka a tento je povinen strpět jej, a to bez náhrady.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. srpna 2012, sp. zn. 79 A 1/2012-84

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY: ZMĚNA FUNKČNÍHO VYUŽITÍ PLOCHY Z ÚZEMÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY NA ÚZEMÍ PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ: ZATĚŽOVÁNÍ ÚZEMÍ LIDSKOU ČINNOSTÍ NAD MÍRU ÚNOSNÉHO ZATÍŽENÍ. POSUZOVÁNÍ IMISNÍCH LIMITŮ V ÚZEMNÍM ŘÍZENÍ A NA ÚROVNI ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE. ODŮVODNĚNÍ ROZHODNUTÍ O NÁMITKÁCH

§ 2 odst. 1 písm. n), § 44 písm. d) a § 53 odst. 5 písm. d), § 55 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 11 zákona č. 17/1992 Sb., zákon o životním prostředí, ve znění zákona č. 123/1998 Sb. a č. 100/2001 Sb.,

§ 15 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Krajský soud v Ostravě rozhodl v právní věci navrhovatele, jímž je T. B., proti odpůrci, kterým je město H., o návrhu na zrušení opatření obecné povahy – změny č. X územního plánu města H., vydané dne 15. března 2012, tak, že citované opatření obecné povahy zrušil.

Ze soudního rozhodnutí vyplývá:

- I. Samotná změna územního plánu nepředstavuje rozpor se zákazem zatěžování území lidskou činností nad míru únosného zatížení, když *pouze obecně vymezuje funkci území*, tj. podnikatelské aktivity.

- II. Na odůvodnění rozhodnutí o námitkách je třeba klást stejné požadavky jako v případě typických správních rozhodnutí (v souladu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu).

Musí z něho být seznatelné, z jakého důvodu považuje obec námitky uplatněné oprávněnou osobou (ve shodě s ustanoveními § 52 odst. 2 stavebního zákona) za liché, mylné nebo vyvrácené, nebo proč považuje skutečnosti předestírané oprávněnou osobou za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené.

(Ve sledovaném sporu se krajský soud opíral o rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Ao 5/2010 – 169 ze dne 24. listopadu 2010, z něhož je citováno ve větě výše uvedené.)

- III. *Jen těžko lze konkrétně zjišťovat přesné zvýšení zátěže z hlediska hluchu, imisí apod., pokud je pouze v obecné rovině změněno využití plochy.*

Objektivní měření zátěže si lze plně představit až v situaci, kdy půjde o *povolení konkrétního projektu.*

- IV. Smyslem ustanovení § 55 odst. 3 stavebního zákona je ochrana proti neodůvodněné a nedostatečně prověřené přeměně nezastavěného území na území zastavěné.

K vyhodnocení účelného využití zastavěného území a vyhodnocení potřeby vymezení zastavitelných ploch. Ministerstvo pro místní rozvoj vydalo v srpnu 2008 zvláštní *metodický pokyn*, jak připomíná soud, v němž zdůraznilo důležitost této povinnosti a podalo podrobný návod, jakým způsobem má pořizovatel územního plánu postupovat, aby vyhověl požadavkům stavebního zákona. V závěru tohoto metodického pokynu je uvedeno výslovné upozornění, že pokud by návrh nových zastavitelných ploch *nebyl dostatečně odůvodněn*, bylo by možno na opatření obecné povahy, kterým je změna územního plánu vydávána, pohlížet jako na *akt rozporu se zákonem*.

Požizovatel změny územního plánu je povinen nejprve vyhodnotit stávající situaci ohledně využití zastavitelných ploch územním plánem v platném znění. Tento postup je úzce svázan s povinností dle ustanovení § 55 odst. 1 stavebního zákona, podle kterého pořizovatel předloží zastupitelstvu obce nejpozději do 4 let po vydání územního plánu a poté pravidelně nejméně jednou za 4 roky zprávu o uplatňování územního plánu v uplynulém období.

Zpráva o uplatňování územního plánu má podle ustanovení § 15 vyhlášky č. 500/2006 Sb. povinné náležitosti, mezi které je zahrnuto využití vymezených zastavitelných ploch a vyhodnocení potřeby vymezení *nových zastavitelných ploch* [§ 15 písm. d) uvedené vyhlášky].

Na základě výsledku zprávy o uplatňování územního plánu je pak možno uvážit, zda vymezení zastavitelných ploch vyhovuje poptávce po nich. Pokud nikoliv, pak je pořizovatel v souladu s citovaným ustanovením *povinen prokázat existenci potřeby vymezení nových zastavitelných ploch* a v souvislosti s tím vyhodnotit, zda dosud vyme-

zené zastavitelné plochy jsou již plně využity, případně na základě jakých skutečností nelze kapacitu již vymezených zastavitelných ploch plně využít.

Ustanovení § 53 odst. 5 písm. d) stavebního zákona pak ukládá pořizovateli změny územního plánu povinnost zahrnout *výsledek tohoto postupu*, tj. vyhodnocení účelného využití zastavěného území a vyhodnocení potřeby vymezení zastavitelných ploch, *do odůvodnění* změny územního plánu.

- V. Pokud pořizovatel použije argumentaci typu „V současné době se na území města nenacházejí další plochy pro podnikatelské aktivity uvedeného rozsahu. Z tohoto důvodu je vymezení nových ploch pro podnikatelské aktivity potřebné“, pak soud tuto argumentaci považuje za *nepřijatelnou*. Z citovaného textu nevyplývá, proč odpůrce považuje za nezbytné vymežit velkou plochu, jaké konkrétní potřeby podnikatelských aktivit na území města byly zjištěny ani jakým způsobem byly vyhodnoceny.

„Potřebu“ nelze odůvodňovat tím, že se nějaký, v samotném rozhodnutí blíže nespecifikovaný podnikatelský záměr *nikam jinam ve městě „nevejde“*.

Změně územního plánu musí předcházet *pečlivé vyhodnocení konkrétních potřeb* v daném území a jeho obyvatel a porovnání se stávajícím stavem.

- VI. Posuzování imisních limitů znečištění ovzduší a nejvyšších přípustných hodnot hluku stanovených příslušnými prováděcími předpisy má své místo *především v územním řízení* v rámci uskutečnění určitého záměru.

Právě v této fázi je příslušný stavební úřad ve spolupráci s dotčenými orgány povinen vzít v potaz limity využití území, mezi které patří i imisní limity znečištění ovzduší a nejvyšší přípustné hodnoty hluku, a *nepřipustit umístění takové stavby*, která by způsobila překročení těchto limitů v daném území.

Územní řízení lze tedy označit za jeden z nejdůležitějších momentů, v němž se velmi rigorózně (prostřednictvím závazných veřejnoprávních limitů) projevuje *princip přípustné míry znečišťování*, podle něž území nesmí být zatěžováno lidskou činností nad míru únosného zatížení.

Naproti tomu na úrovni *zásad územního rozvoje* je třeba k tomuto principu přistupovat odlišně. Z povahy věci *není možné*, aby území, na němž jsou překračovány veřejnoprávní limity imisí znečištění ovzduší a nejvyšší přípustné hodnoty hluku, bylo *a priori vyloučeno* z dosahu regulace zásad s argumentací, že další zatěžování je *nepřipustné*.

To by ve svém důsledku muselo vést k nulovému rozvoji v některých oblastech, přičemž nelze vyloučit ani zhoršování situace v důsledku absence koncepčního řešení zatíženého území.

Vymezení plochy či koridoru *nelze ztotožňovat* s umístěním stavby. Pod „vymezením“ si lze představit závazné zanesení (zakreslení, popsání) plochy či koridoru v územně plánovací dokumentaci. Toto *samotné vymezení záměru* nemůže mít vliv na stav ovzduší či hlukovou situaci v určité oblasti. Není totiž jisté, zda a jak bude takový záměr skutečně v budoucnu realizován, a to například z důvodu překročení únosného zatížení životního prostředí, které bude zajištěno v rámci *územního řízení* a procesu EIA.

Vymezení koridorů a ploch nadmístního významu v zásadách územního rozvoje *se nemůže z povahy věci dostat do rozporu* s imisními limity znečištění ovzduší či nejvyššími přípustnými hodnotami hluku. A rovněž nepředstavuje rozpor se zákazem zatěžování území lidskou činností nad míru únosného zatížení.

Ochrana přípustné míry znečišťování životního prostředí ve vztahu k ovzduší a hluku se tedy na úrovni zásad územního rozvoje odehrává *primárně prostřednictvím stanovisek dotčených orgánů* a prostřednictvím vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (konkrétně hodnocením vlivů zásad územního rozvoje na veřejné zdraví, tedy HIA).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. června 2012, sp. zn. 1 Ao 7/2011–526

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ: ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE

§ 2 odst. 1 písm. g), h), i), § 7 odst. 2 písm. b), § 18, § 19, § 22, § 31 odst. 4, § 32 odst. 1 písm. d), § 36 odst. 1 a 3, § 37 a § 39 a bod 5 přílohy zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 6 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů,

§ 30 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

§ 10 i odst. 3 a 5 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,

příloha č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb., § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1692/96/ES o hlavních směrech Společenství pro rozvoj transevropské dopravní sítě

Nejvyšší správní soud rozhodl v právní věci navrhovatelů, jimiž jsou obce B. a B., obec D. D., obec Ch., obec J., město M., obec M., obec N., obec O., obec P., obec S., obec T., obec Ž., Z. C., J. D., Š. F., L. H., V. H., M. Ch., L. P., V. P.,

M. Š., K. T., obec M. L., R. M., Z. J. a M. K., proti odpůrci, kterým je J. k., o návrhu na zrušení opatření obecné povahy – Zásad územního rozvoje J. k. vydaných usnesením zastupitelstva J. k. ze dne 22. 9. 2011, č. 1552/11/Z25, tak, že citované zásady

- v části koridoru TE 42 „*horkovod z elektrárny Dukovany, hranice kraje – Brno*“ odmítl
- ve zbývajících částech zrušil.

Ze soudního rozhodnutí vyplývá:

I. Míra podrobnosti, se kterou je vymezována dopravní a technická infrastruktura, se v jednotlivých nástrojích územního plánování liší od míry podrobnosti vymezení ostatních regulovaných prvků.

Specifická míra vymezení dopravní a technické infrastruktury se projevuje již na úrovni politiky územního rozvoje, kdy je dopravní a technická infrastruktura vymezena skrze plochy a koridory a tyto záměry jsou tak podrobeny vyšší míře podrobnosti oproti ostatním regulovaným prvkům (v souladu s ustanovením § 32 odst. 1 písm. d) a § 36 odst. 1 a 3 stavebního zákona).

II. Hodnocení CEA (Cumulative Environmental assessment, tedy posuzování kumulativních a synergických vlivů na životní prostředí) je podle bodu 5 přílohy k platnému stavebnímu zákonu součástí SEA (Strategic Environmental Assessment, tedy posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí).

Obsah tohoto hodnocení musí zahrnovat alespoň:

- popis vhodné metodologie,
- zjištění a popis stavu životního prostředí a složek, které by mohly být negativně ovlivněny,
- identifikaci a popis možných kumulativních a synergických vlivů,
- posouzení těchto vlivů,
- vymezení kompenzačních opatření,
- stanovení pravidel monitorování kumulativních a synergických vlivů.

III. Vymezení koridorů a ploch nadmístního významu v zásadách územního rozvoje *se nemůže z povahy věci dostat do rozporu s imisními limity znečištění ovzduší (v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů) či nejvyššími přípustnými hodnotami hluku (dle ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů).*

Území, na němž jsou tyto limity a hodnoty překračovány, není a priori vyloučeno z dosahu regulace zásad územního rozvoje.

IV. *Povinnost zpracovat varianty návrhu koncepce (případně návrh koncepce, která by řešila variantně jednotlivé plochy a koridory) a nechat posoudit jejich vliv na životní prostředí, může být stanovena dotčeným orgánem na úseku posuzování vlivů na životní prostředí.*

Požadavek na *zpracování návrhu zásad* územního rozvoje ve *variantách*, a to ať již ve formě vícero variantních ucelených návrhů nebo ve formě jediného návrhu, který by obsahoval variantní řešení jednotlivých ploch a koridorů, může být *součástí schváleného zadání zásad* územního rozvoje rovněž z *podnětu samotného pořizovatele*.

V. Pořizovatel zásad územního rozvoje je *povinen převzít do zadání* a na jeho podkladě zpracovaného návrhu zásad územního rozvoje záměry, které jsou obsaženy v politice územního rozvoje (v souladu s ustanovením § 31 odst. 4 stavebního zákona).

Pokud se v průběhu projednávání návrhu zásad územního rozvoje a posuzování jejich vlivů na udržitelný rozvoj území ukáže některý ze záměrů, jež jsou obsaženy v politice územního rozvoje, *jako neproveditelný*, je na pořizovateli, aby s dotčenými orgány a Ministerstvem pro místní rozvoj dojednal *vypuštění* tohoto záměru z návrhu zásad územního rozvoje.

VI. Součástí vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje na udržitelný rozvoj území *není posouzení finanční náročnosti* realizace obsahu zásad územního rozvoje (příloha č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti).

VII. Postup Ministerstva životního prostředí, které ve svém stanovisku akceptovalo skutečnost, že v případě některých záměrů není možné stanovit významnost jejich možného negativního vlivu na území zařazená do soustavy NATURA 2000, a uložilo provést hodnocení významnosti negativního vlivu v navazujících fázích územního plánování či při umísťování záměrů do území, *může být na úrovni zásad* územního rozvoje s ohledem na konkrétní okolnosti případu *v souladu se zákonem*.

VIII. Šíře plochy či koridoru v územně plánovacích nástrojích *by měla být kompromisem* mezi požadavkem přesného vymezení, který minimalizuje počet osob potencionálně dotčených na právech, a požadavkem ponechání dostatečného prostoru, který v nižších stupních územně plánovacích nástrojů umožňuje variantní řešení a upřesnění daného záměru [v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. g), h), i) stavebního zákona].

IX. I při absenci zákonné a podzákoné úpravy metodiky posuzování vlivů (záměrů, koncepcí) na životní prostředí, nelze ze strany pořizovatele rezignovat na *nároky na transparentnost, objektivitu a přesvědčivost* daného hodnocení.

X. Ustanovení rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1692/96/ES o hlavních směrech Společenství pro rozvoj transevropské dopravní sítě nemají přímý účinek a *nelze se jich dovolávat v řízeních před vnitrostátními soudy*.

XI. V souvislosti s ustanovením § 36 odst. 1 stavebního zákona musí být součástí vymezení územní rezervy v zásadách územního rozvoje i *uvedení konkrétního prověřovaného budoucího využití*, resp. uvedení účelu územní rezervy.

XII. Obsah veřejného projednání při pořizování územně plánovací dokumentace lze rozdělit do dvou fází:

- první fázi tvoří *odborné informování veřejnosti* o připravovaném opatření obecné povahy, na němž bude zajištěna účast projektanta (ve smyslu ustanovení § 22 odst. 4 stavebního zákona),
- druhou fázi představuje *veřejná diskuse spojená s ústním přednesem písemně podaných námitek a připomínek*, která by měla být vyjádřeními dotčených orgánů a dalších přítomných odborníků, kteří se podílejí na zpracování opatření obecné povahy (ve shodě s ustanovením § 22 odst. 3 stavebního zákona).

Obě zmíněné fáze veřejného projednání jsou stejně důležité, a proto by jim měl být věnován srovnatelný časový prostor přiměřený jak množství uplatněných námitek a připomínek, tak významu přijímané územně plánovací dokumentace.

XIII. Podkladem pro úpravu návrhu zásad územního rozvoje do invariantní podoby podle ustanovení § 37 odst. 4 stavebního zákona jsou dokumenty taxativně vyjmenované ve zmíněném ustanovení:

- vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území,
- stanoviska dotčených orgánů,
- výsledek řešení rozporů nebo vyjádření orgánů sousedních států či závěry konzultací s těmito orgány.

Usnesení zastupitelstva kraje, které doporučuje zvolit v návrhu zásad územního rozvoje určité varianty *relevantním podkladem* podle ustanovení § 37 odst. 4 stavebního zákona *být nemůže*.

Zmiňované usnesení *nepředstavuje ani závazný pokyn* ve smyslu ustanovení § 7 odst. 2 písm. b) tohoto zákona, jímž by byl krajský úřad povinen se při pořizování zásad územního rozvoje řídit.

XIV. Při výběru výsledné varianty záměru podle § 37 odst. 4 stavebního zákona je krajský úřad *povinen respektovat základní cíle a úkoly územního plánování* (tedy tak, jak se praví v ustanoveních § 18 a § 19 stavebního zákona), tj. směřovat k udržitelnému rozvoji území, který spočívá ve vyváženém vztahu tří základních pilířů:

- příznivého životního prostředí,
- hospodářského rozvoje a
- soudržnosti společenství obyvatel území.

XV. Stanovisko k vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území podle ustanovení § 37 odst. 1 stavebního zákona *není* krajský úřad *povinen* při výběru varianty záměru *bezvýhradně respektovat*.

- Krajský úřad zohlední rovněž *další dva pilíře* územního plánování tedy *hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel*, a podrobně popíše a odůvodní v souladu s ustanovením § 10i odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, *jaká hlediska* byla při výběru varianty *upřednostněna*, z jakých důvodů, případně jaké zájmy společnosti byly preferovány na úkor zájmů jiných.

Soudní rozhodnutí vybral a připravil:
Mgr. Igor Najman
ÚÚR